

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot herverdeling vanuit het provisioneel krediet ingeschreven voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) onder begrotingsartikel CB0-1CBD2AK-PR van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2026

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van besluit regelt deerschikking van middelen vanuit de provisie bij Financiën & Begroting ingeschreven bij CB0-1CBD2AK-PR, voor het inzetten van algemene middelen door de beleidsdomeinen Omgeving en Landbouw en Visserij, voor het financieren van uitgaven gerelateerd aan de stikstofsaneringsmaatregelen als onderdeel van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

Met dit herverdelingsbesluit wordt in totaal 65.027 keuro VAK en 53.787 keuro VEK uit de PAS-provisie herverdeeld binnen het beleidsdomein Omgeving voor vastlegging en vereffening in 2026. Deze herverdeelde middelen worden ingezet voor het flankerend PAS-beleid, in het bijzonder voor monitoring en IT, projecten en onderzoeken, flankeringsbeleid en investeringen, stikstofsanering en natuurherstel.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD en BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Omgeving en natuur (beleidsdomein Omgeving)

De Vlaamse Regering stelde op 10 maart 2023 de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) definitief vast. De PAS heeft als centraal doel bij te dragen aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor Europees beschermde natuur door de impact van stikstofdepositie op Speciale Beschermingszones aangewezen in toepassing van de Habitatrichtlijn structureel en planmatig terug te dringen. De PAS omvat hiertoe o.a. een omvangrijke

maatregelenpakketten inzake emissiereducties, natuurherstel (stikstofsanering) en flankerend beleid voor de landbouwsector.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Als onderdeel van haar stikstofakkoord besliste de Vlaamse Regering op 23 februari 2022 om voor deze legislatuur (periode 2022–2024) te voorzien in een PAS-provisie van 326 miljoen euro op artikel CBO-1CBD2AK-PR (VR 2022 2302 MED.0068/2). De beleidsdomeinen Omgeving en Landbouw & Visserij kunnen uit deze provisie putten voor een reeks gespecificeerde, bijkomende uitgaven in kader van de PAS, mits goedkeuring van iedere aanvraag tot herverdeling door de Vlaamse Regering.

Herverdelingsbesluiten zijn besluiten die meer dan een keer in dezelfde vorm voorkomen. Met toepassing van punt 297, eerste alinea uit de Omzendbrief Wetgevingstechniek, is een wetgeving technisch en taalkundig advies voor een dergelijk besluit niet nodig. Gezien de aard van het besluit is een RIA-toets evenmin vereist. Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de administratieve lasten.

Naar aanleiding van de politieke bilaterale besprekingen bij de begrotingsopmaak 2026 werd voor de provisie volgende tabel goedgekeurd waarbij de PAS kredieten voor de periode 2025-2030 worden opgedeeld. Deze opdeling qua budgetten wordt bij deze herverdeling toegepast.

2. INHOUD

Dit herverdelingsbesluit geeft voor 2026 invulling aan de afspraken die in het kader van de begrotingsopmaak 2026 zijn gemaakt binnen de Vlaamse regering over het PAS-dossier. Deze afspraken voor de periode 2025-2030 worden weergegeven in volgende overzichtstabel:

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	TOTAAL
	VAK	VAK	VAK	VAK	VAK	VAK	VAK
Monitoring en IT							
Omgeving	11.141	14.750	13.330	13.510	13.420	10.100	76.251
Landbouw	600	1.800	1.000	1.000	1.000	450	5.850
Projecten en onderzoeken							
Omgeving	4.653	4.790	4.540	4.540	4.550	4.450	27.523
Landbouw	3.749	7.470	7.990	8.010	6.030	5.050	38.299
Flankering en investering							
totaal	105.205	161.183	198.920	185.200	182.382	172.340	1.005.230
Stikstofsanering / natuurherstel							
Omgeving	56.062	118.600	153.424	115.163	131.850	172.479	747.578
Personeel							
Omgeving	6.026	8.246	9.963	9.116	7.890	9.354	50.595
Landbouw	3.045	6.268	7.891	7.256	8.195	7.065	39.720

Met dit 2^e herverdelingsbesluit voor 2026 wordt in totaal 65.027 keuro VAK en 53.787 keuro VEK uit de PAS-provisie herverdeeld binnen het beleidsdomein Omgeving voor vastlegging en vereffening in 2026. Dit geeft als volgt invulling aan de contouren uit bovenstaande tabel:

VAK (VASTLEGGINGSKREDIETEN)						Opvolging budget tabel POBI BO26	
Herverdelingen PAS-provisie - begrotingsjaren 2025-2030	TOTAAL	PAS-herverdeling 2026			TOTAAL	Max budget	Saldo/ tegoed 2025+2026
VAK (KEUR)	2025	#1-2026	#2-2026	#3-2026	2026	2026	
Rapportering 1 - Toewijzing dossiers aan categorieën "grote" provisie (vanaf #3 2025)							
Monitoring en IT - OMG	100		8.600		8.600	14.750	17.191
Projecten en onderzoeken - OMG	949		3.510		3.510	4.790	4.984
Flankering en investering (incl. varkenscall/NER's) - OMG	17.327	15.460	6.496		21.956		
Stikstofsanering / Natuurherstel	48.962		46.421		46.421	118.600	79.279
Personeel - OMG	1.127				0	8.246	13.145
TOTAAL OMG	68.465	15.460	65.027	0	80.487	146.386	114.599
Monitoring en IT - LV	600		1.200		1.200	1.800	600
Projecten en onderzoeken - LV	2.750				0	7.470	8.469
Flankering en investering (incl. varkenscall/NER's) - LV	72.247	49	11		60		
Personeel - LV	152	457	1.854		2.311	6.268	6.850
TOTAAL LV	75.749	506	3.065	0	3.571	15.538	15.919
aparte opvolging totaalenvolpe "flankering en investering" (niet verdeeld)	89.574	15.509	6.507	0	22.016	161.183	154.798
TOTAAL OMG + LV incl. "flankering en investering" onverdeeld	144.214	15.966	68.092	0	84.058	323.107	285.316

Volgende tabel duidt de maatregelen waarvoor deze budgetten zullen ingezet worden:

Entiteit	PAS-maatregel omschrijving	Begrotingsartikel	Ent	Basisall.	ESR	VAK	VEK	waarvan VEK	waarvan VEK
						keur	keur	beslist beleid	beleid 2026
								keur	keur
Minafonds	Totaal aanvragen MINAfonds	Q80-1QCG2OX-IS	Q80	1QC183	4130	46.692	43.685	15.836	27.849
- VLM	Flankerend beleid - Oranje bedrijven en bedrijven uit de maatwerkgebieden, piekblasters, grondaankopen, exploitantenwoning. Betreft 2 aankoopdossiers en 6 dossiers met vergoedingen stopzetting.		QBX	3QC085	6141	4.809	6.593	3.836	2.757
- VLM	Flankerend beleid - Aankopen Kleine Nete - Bewarend grondbeleid in functie van vrijwaren Europees beschermd gebied. Betreft verwerving 19,08 ha in de vallei van de Kleine Nete.		QBX	3QC085	6141	1.387	1.387		1.387
- VLM	Stikstofsanering (Natuurinrichting) - studies, vergoedingen, inrichting en grondaankopen stikstofsanering. Betreft gedeeltelijke uitvoering van twee landinrichtingsplannen en expertise ten behoeve van stuurgroep Turnhouts Vennegebied en NP.		QBX	3QC085	6141	135	54		54
- ANB	Stikstofsanering (Natuurinrichting) - Inrichtingen (inclusief samenhangende studies), aankopen, eigen beheer, subsidies inzake natuurherstel binnen habitatrichtlijngebieden (PSN, Beheersubsidies en Aankoopsubsidies). VAK betreft: • 7.700 keuro investeringen/ inrichtingen stikstofherstel, • 5.000 keuro beheer domeinen ANB, • 2.000 keuro ANB-aankopen, • 900 keuro aankoopsubsidies, • 8.000 keuro beheersubsidies, • 3.000 keuro 'Projectsubsidies Natuur - PSN'.		QDX	3QC958	7112	35.615	31.975	12.000	19.975
- ANB	Digitale tools (IT-tools natuur)- Ontwikkeling ICT tools voor N in relatie tot natuur (VENTOets, dossieropvolgingssysteem ADICT, vergunningenmodel, PMO-RMP, Smart Nature, Digitale tweeling)		QDX	3QC958	7112	1.600	530		530
- ANB	Stikstofsanering (Natuurinrichting) - Operationele capaciteit Nsaneringsmaatregelen (investeringen/inrichtingen en beheer domeinen). Betreft investeringen via Natuurinvest.		QDX	3QC958	7112	746	746		746
- ANB	PAS relevante Natuurherstelverordening - Communicatie Natuurherstelverordening, plan-MER Nationaal herstelplan, socio-economische impactanalyse Nationaal herstelplan, juridische analyse		QDX	3QC958	7112	260	260		260
- ANB	PAS relevante Natuurherstelverordening - Vorming, educatie, kennisdeling en innovatie. Budget heeft betrekking op programmacoördinatie 'ondernemen voor natuur', dienstencentra inrichtingen en beheer, opleidingsaanbod terrein- en natuurbeheerders en tuinrangers.		QDX	3QC958	7112	1.125	1.125		1.125
- ANB	PAS relevante Natuurherstelverordening (natuurinrichting) - Grondenbank: aankopen ivm infrastructuurproject geactualiseerd Sigmaphan (PAS relevant) Grondenbank. Betreft twee dossiers in de Demervallei.		QDX	3QC973	8571	1.015	1.015		1.015
ANB	Totaal aanvragen ANB					525	525	0	525
ANB	Stikstofsanering (Natuurinrichting) - Ondersteuning voor terreinuitvoering (investeringen/inrichtingen en beheer domeinen). Betreft loonkrediet.	Q80-1QAG2ZZ-LO	Q80	1QA300	1100	525	525	0	525
EV INBO	Totaal aanvragen EV INBO	Q80-1QCG2FR-IS	Q80	1QC958	4140	7.800	5.300	2.385	2.915
EV INBO	Onderzoek en ondersteuning VITO, ILVO en INBO - PAS onderzoek EV INBO. Centraal staan onderzoeksvragen m.b.t. emissiereductie, haalbaarheid van doelen en beoordeling van trends in habitatkwaliteit onder dalende stikstofdepositie en de link tussen beide methodieken en de efficiëntie ervan om via natuurbeheer overtollig stikstof te reduceren.	Q80-1QCG2FR-IS	Q80	1QC958	4140	1.500	0		
EV INBO	Onderzoek en ondersteuning VITO, ILVO en INBO - PAS-ecohydrologische studies + modellering bij VO (continuering). Uitvoering ecohydrologische studies in lopende gebiedsprocessen om het hydrologische en bodemkundige herstel, en de natuurdoelencollectie te ondersteunen	Q80-1QCG2FR-IS	Q80	1QC958	4140	500	500	385	115
EV INBO	Monitoring, modellering & rapportering (monitoring natuur) - PAS-effectmonitoring (deel van Meetnetten Natuurlijk Milieu). Meetnet om de stikstoftoestand en -trend in het milieu om de eutrofiëeringsdruk in kaart te brengen die de habitatkwaliteit helpt verklaren. Het is een rechtstreekse opdracht vanuit artikel 48 van het stikstofdecreet, toegewezen aan INBO.	Q80-1QCG2FR-IS	Q80	1QC958	4140	2.500	2.500		2.500
EV INBO	Flankerende maatregelen - Maatwerkgebieden - inrichting (onderzoek en bijstand). Wetenschappelijke ondersteuning van de projectteams.	Q80-1QCG2FR-IS	Q80	1QC958	4140	300	300		300
EV INBO	PAS-relevante Natuurherstelverordening (monitoring Natuur) - Art.4 Verplichte monitoring NHV. Dit betreft de monitoring van de effectieve toestand en trend in kwantiteit (oppervlakte) en kwaliteit van habitats en leefgebieden.	Q80-1QCG2FR-IS	Q80	1QC958	4140	3.000	2.000	2.000	
VLM	Totaal aanvragen VLM	Q80-1QCG2NY-IS				250	782	582	200
VLM	Digitale tools voor uitvoering stikstofdecreet - Informatica Flankerend Beleid	Q80-1QCG2NY-IS	Q80	1QC912	6141		582	582	
VLM	Onderzoek en Ondersteuning (projecten) - Onderzoek en monitoring bemesten en beweiden in relatie tot eutrofiëring in prioritaire vermessings- en verzuringsgevoelige habitats.	Q80-1QCG2NY-IS	Q80	1QC184	4140	250	200		200
Dept. Omg.	Totaal aanvragen departement Omgeving					1.260	1.260	1.260	0
Dept Omg.	Onderzoek en ondersteuning VITO, ILVO en INBO - VITO-referentietoek PAS (200k), VITO-referentietoek water en lucht (90k)	Q80-1QCG2OU-IS	Q80	1QC180	4140	290	290	290	
Dept Omg.	Onderzoek en ondersteuning VITO, ILVO en INBO - Referentietoek ILVO: structurele verhoging ILVO-referentietoek- nieuw beheersreglement: - opschaling WeComV en inkanteling EMAV	Q80-1QCG2OT-IS	Q80	1QC126	4140	970	970	970	
VMM	Totaal aanvragen VMM	Q80-1QCG2DW-IS	Q80	1QC182	4140	8.500	2.235	760	1.475
VMM	Monitoring, modellering & Rapportering (Monitoring Lucht) - opvolging en aanpak reële NOx emissies, jaarlijkse actualisatie en verbetering modellen, extra meetplaatsen NH3 en totale depositie, herhaling AN2000-meetcampagne, droge depositie (onderzoek + lopende metingen) en isotopestudie	Q80-1QCG2DW-IS	Q80	1QC182	4140	1.500	835	360	475
VMM	Stikstofsanering (Ecohydrologisch herstel) - ontwerpopdrachten, aankopen ivm projecten stikstofsanering en uitvoering van projecten stikstofsanering (Kalkenvaart, Kleine Nete en Grote Nete)	Q80-1QCG2DW-IS	Q80	1QC182	4140	7.000	1.400	400	1.000
TOTAAL						65.027	53.787	20.823	32.964

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De uitgaven worden herverdeeld vanuit begrotingsartikel CB0-1CBD2AK-PR, basisallocatie 1CB041 (Provisie ondersteuning programmatische aanpak stikstof). Op dit provisioneel krediet is er voldoende krediet beschikbaar voor uitvoering van deze nota en bijhorend herverdelingsbesluit.

Rekening houdende met de aanrekeningsregels van het VCO wordt VAK/VEK aangevraagd voor 2026. De betrokken entiteiten (MINAfonds, EVINBO, VMM en VLM) dienen na goedkeuring nog een aangepaste begroting 2026 in. De herverdeelde kredieten worden decentraal niet geruiterd.

Advies IF

De Inspectie van Financiën heeft voorliggend dossier op 19 juni 2026 geadviseerd.

Begrotingsakkoord

Conform artikel 31 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 werd het begrotingsakkoord gevraagd op 1 juli 2026. Dit werd verkregen op 15 juli 2026.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Niet van toepassing.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, niet op het personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de ontvangsten, de investeringen of de schuld.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister bevoegd voor het budgettair beleid is belast met de uitvoering van dit besluit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan de toewijzing van deze middelen zoals omschreven in punt 2 van deze nota.
- 2° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot herverdeling vanuit het provisioneel krediet ingeschreven onder begrotingsartikel CB0-1CBD2AK-PR van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2026.
- 3° De Vlaamse minister van begroting te belasten met de uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

Jo BROUNS